

10.9.2024

Asia/9

9

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Amanda Pasasen ym. valtuustoaloitteesta Helsingin eläinpelastusyksikön toiminnan turvaamiseksi

Pöydälle 03.09.2024

HEL 2024-004642 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Amanda Pasasen ja 25 muun valtuutetun Helsingin eläinpelastusyksikön toimintaa koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että Helsingin eläinpelastusyksikön toimintaa ei tule ajaa alas. Lisäksi ehdotetaan, että kaupunki turvaa jatkossakin rahoituksen loukkaantuneiden luonnonvaraisten eläinten kuljetuksiin Korkeasaaren villieläinsairaalaan.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että eläinpelastusyksikön toimintaa ei ole missään vaiheessa lopetettu tai toimintaa ajettu alas. Edelleen lautakunta toteaa, että Helsingin kaupungin pelastuslaitos toimii nykyisin valtakunnallisen toimintamallin mukaisesti, keskittyen pelastustoimen lakisääteisiin tehtäviin Häätäkeskuksen tekemän riskinarvion perusteella. Eläinpelastusyksikkö hälytetään tilanteisiin, joissa kohteena ovat koti- ja tuotantoeläimet sekä villieläimet, mikäli tilanne aiheuttaa vaaraa ihmiselle tai haittaa yhteiskunnan toimintaa. Lisäksi eläinpelastusyksikön puhelinpalvelu on siirretty hoidettavaksi Korkeasaareen, jossa puheluihin vastaavat koulutetut eläinhenoitajat.

Taustaa

Eläinpelastusyksikkö on perustettu aikanaan Helsingin kaupungin pelastuslaitokselle varauduttaessa ensimmäiseen lintuinfluenssa-aaltoon. Perustamisen jälkeen yksikön toimintaa päätettiin laajentaa myös muiden eläinpelastustehtävien hoitamiseen. Samalla yksikön kuljettajan puhelimeen perustettiin neuvontapuhelin kaupunkilaisten käyttöön. Vuosien kuluessa toiminta laajeni ja syveni huomattavasti siitä, mitä alun perin oli suunniteltu ja resursoitu. Lisäksi puhelinpalvelu osoittautui erittäin kuormittavaksi päivittäisten puheluiden määrän kasvaessa vuosittain. Annetun neuvonnan havaittiin myös edellyttävän perehtyneisyyttä villieläimiin. Eläinpelastusyksikköön ennen muutosta sijoitetulle resurssille on nykyisin kriittisempää tarvetta muissa toiminnoissa, jotka tukevat pelastuslaitoksen lakisääteisiä tehtäviä sekä pelastajien työturvallisuutta.

10.9.2024

Asia/9

Toimintavalmiuden haasteet

Helsingin kaupunki ja väestö on kasvanut nopeasti sekä tiivistynyt ja muuttunut voimakkaasti. Osaltaan voimakkaan väestönkasvun ja rakentamisen takia Helsingin toimintavalmius ei ole pystynyt vastaamaan muuttuneisiin tarpeisiin ja pelastustoiminnan toimintavalmiudessa on havaittu pitkäaikaisia puutteita. Helsingin kaupungin pelastuslaitos on pyrkinyt vastaamaan toimintavalmiuden haasteisiin muun muassa rakentamalla uusia pelastusasemia ja kehittämällä toimintaansa kompleksisessa muuttuvassa kaupunkiympäristössä. Tämä on tarkoittanut lisääntyvää henkilöstötarvetta samaan aikaan, kun Suomessa on valtakunnallinen pula pelastajista. Resursseja on kohdistettu vahvasti lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen.

Lainsäädäntö

Hyvinvointialueuudistuksen myötä pelastustoimen palvelujen rahoitus on siirtynyt vuoden 2023 alusta valtiolle, ja sen myötä rahoitus kohdistuu vain lakisääteisiin tehtäviin. Lisäksi vuoden 2024 aikana Helsingin kaupungin pelastuslaitokselle on kohdistettu uusia lakisääteisiä tehtäviä, mikä aiheuttaa uusia haasteita jo ennestään vaikeassa henkilöstön saatavuustilanteessa.

Laki eläinten hyvinvoinnista (693/2023) määrittää eläinsuojeluviranomaisiksi Ruokaviraston, aluehallintoviraston, Tullin, kunnaneläinlääkäriin ja kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan sekä poliisin. Lisäksi laki velvoittaa jokaista auttamaan sairasta, vahingoittunutta tai muutoin avuttomassa tilassa olevaa luonnonvaraista eläintä tai huolehtimaan, että se saa asianmukaista hoitoa.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Edellä mainituista seikoista johtuen sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, ettei Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla ei mahdollisuutta jatkaa eläinpelastusyksikön toimintaa sellaisenaan, kuten se on aiemmin ollut. Samalla lautakunta toteaa, ettei Helsingin kaupungin pelastuslaitos ole lopettamassa yksikön toimintaa, vaan se on siirtynyt valtakunnalliseen toimintamalliin ja toimintaa on pyritty ohjaamaan lain tarkoittamaan suuntaan.

Eläinpelastusyksikkö hälytetään Hätäkeskuksen kautta tilanteisiin, joissa kohteena ovat koti- ja tuotantoeläimet sekä villieläimet, mikäli tilanne aiheuttaa vaaraa ihmiselle tai haittaa yhteiskunnan toimintaa.

Toimintamallin muutoksella turvataan lakisääteisten tehtävien hoitaminen ja palvelujen alueellinen yhdenvertaisuus sekä kaupunkilaisten tasapuolinen kohtelu.

10.9.2024

Asia/9

Vaikutusten arviointi

Valtioneuvoston vahvistaman pelastustoimen valtakunnallisen strategisen tavoitteen mukaan, pelastustoimen palvelutaso toteutuu yhdenvertaisesti ja laadukkaasti sekä valtakunnallisesti että alueellisesti.

Helsingin kaupungin pelastuslaitos keskittyy pelastustoimen lakisääteisten palvelujen hoitamiseen sekä kiireellisen ensihoitopalvelun tuottamiseen. Toiminnanmuutoksella on pyritty turvaamaan lakisääteisten tehtävien hoitaminen.

Näin turvataan myös ihmisten tasapuolinen kohtelu ja palvelun yhdenvertainen saatavuus sekä alueellisesti että valtakunnallisesti, millä voi olla positiivisia vaikutuksia kaupunkilaisen kokemaan turvallisuuden tunteeseen ja tätä kautta kaupunkilaisen hyvinvointiin."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Amanda Pasasen ja 25 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien Helsingin eläinpelastusyksikön toiminnan turvaamista. Lausuntoa on pyydetty 27.9.2024 mennessä.

Esittelijä

vs. sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Jari Korkiamäki, pelastuspäällikkö, puhelin: 09 310 30060
jari.korkiamaki(a)hel.fi
Marko Rostedt, pelastusjohtaja, puhelin: 310 30100
marko.rostedt(a)hel.fi
Jani Pitkänen, pelastuskomentaja, puhelin: 09 310 30000
jani.pitkanen(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 27.03.2024 Pasanen Amanda Helsingin eläinpelastusyksikön toiminta on turvattava

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano